

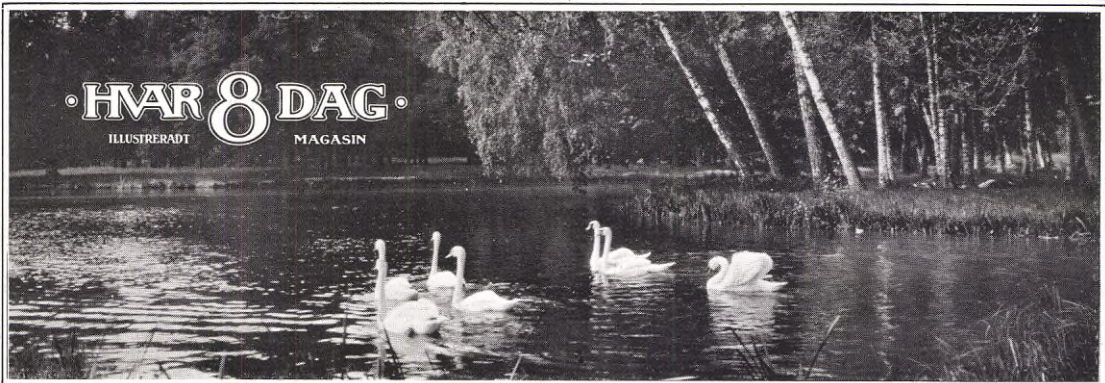
Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT MAGASIN

24:DE ÅRG.

DEN 16 SEPTEMBER 1923.

N:O 51.

Efter porträtt.
Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéaut., Gbg

Hugo Tou

Svandammen vid Drottningholm.
Foto. G. Cedertund, Nora.

Den 13 september fyller överläkaren vid diakonissanstaltens sjukhus vid Ersta i Stockholm Hugo Toll sextiofem år. I öfver ett kvartsekel har han då innehaft denna maktpåliggande befattning.

Hugo Mauritz Toll är född den 13 september 1858 i Tuna socken i Södermanland. Föräldrarna voro lantbrukaren därstädes A. M. Toll och hans maka Mathilda Gustava Söderberg; fädernesläkten synes saka förbindelse med den adliga av samma namn. Efter att ha genomgått Uppsala högre elementarläroverk och där avlagt mogenhetsexamen 1878 fortsatte han sina studier vid universitetet därstädes och avlade medicine kandidatexamen 1884. Fyra år därefter avslutade han sin medicinska utbildning vid Karolinska institutet med medicine licentiatexamen. Efter att ytterligare några månader ha tjänstgjort som amanuens vid nämnda institutets poliklinik för barnsjukdomar begav han sig på sommaren 1888 till Förenta staterna, där han först någon tid idkade studier vid New York Postgraduate School (d. v. s. fortsättningskola för läkare) och sedan underkastade sig legitimationsprövning inför State Board of Health i St Paul, d. v. s. staten Minnesotas medicinalstyrelse. Han bosatte sig nu som praktiserande läkare i Minneapolis i samma stat, bland vars talrika skandinaver han snart vann en ganska omfattande praktik. Under åren 1890 - 1894 hade han sin verksamhet huvudsakligen som kirurg vid det norska diakonisshemmets sjukhus i Minneapolis och kallades 1892 jämväl till konsulterande kirurg vid det nyupprättade svenska sjukhuset Bethesda Hospital i grannstaden St Paul, under engelsk-amerikanska förhållanden en hederspost, i det den "konsulterande" icke tillkallas annat än i utomordentliga fall.

Under tiden var Toll synnerligen angelägen att ytterligare utbilda sig i sin konst. Å 1891 företog han en fyra månaders studieresa till Berlin och besökte därvid även de större klinikerna i de östra staterna av Nordamerika och två år senare anträdde han en rundresa till Paris och de flesta större nordeuropeiska länder, vilkas kliniker han besökte och studerade. Även deltog han på olika tider i åtskilliga smärre studiekurser i Amerika, särskilt i Chicago under prof. Sewers ledning.

Det var emellertid vid denna tid ingalunda lätt för en svensk legitimerad läkare med vördnad för sin konst att slå sig fram och trivas i detta kvacksalveriets och patientmedicinernas förlövade land och även Toll greps slutligen av en hemlängtan som blev oöverbinnelig. Hemvägen lade han över Medelhavsländerna, där han besökte Gibraltar, Algier och Italien; han studerade därefter tre månader vid klinikerna i Wien samt återkom på sommaren 1895 efter sju års frånvaro till fosterlandet. På hösten samma år bosatte han sig i Stockholm som praktiserande läkare. Efter att följande år en kortare tid ha uppträffat lasarettsläkaretjänsten i Norrtälje kallades han den 3 april 1897 till innehavare av den befattning som läkare vid diakonissanstaltens sjukhus vid Ersta han tills nu innehaft.

Denna anstalt, som grundats år 1851 och år 1863 förlagts till Ersta hade efter mönster från Theodor Fliedners berömda anstalt i Kaiserswerth tidigt fått med sig förenade icke blott barn-, räddnings-, ålderdoms-, skydds- och sjukhem, utan även ett verkligt sjukhus, vilket vid Tolls anställning räknade 45 sängar, men sedan under hans ledning år 1906 nybyggt för omkring dubbla antalet. Otaliga sjuka ha här haft förmånen att erhålla hjälp eller lindring av hans skickliga hand, men en huvudvikt har dock legat på hans befattning med de blivande diakonissornas sjukvårdsutbildning. Det sätt varpå han fattat denna sin uppgift, som inhämtas ur den förträffliga bok för sjuksköterskor, som under titel av "Sjukvårdens principer" utkom i sin första upplaga år 1906 och vunnit en ofantlig spridning. Svårigheten både vid undervisningen och utarbetandet av en dylik bok är, som han framhållit, att icke själv drunkna i eller dränka andra med detaljer. En mängd sådana måste en sjuksköterska likaväl som varje annan arbetare sätta sig in i och de viktiga av dem har han naturligtvis icke försummat att meddela. Men det angelägnaste har

han dock ansett vara att giva sköterskorna de stora omfattande synpunkterna, efter vilka sedan av sig självt alla detaljer naturligt rangera sig. Alltid har han låtit sig angeläget vara att förklara betydelsen av sjukdomarnes, särskilt de vanligastes, olika symptom samt att meddela skälen och förklaringarna till de ingrepp, som hon kan komma att göra, samt till de åtgärder hon bör vidtaga. Genom att så långt görligt besvara varje *varför* från sköterskans sida med ett för henne begripligt — för att icke säga handgripligt — *därför* har han lyckats göra hennes arbete säkrare och hennes kunskaper levande. I en vetenskap sådan som den medicinska äro såväl grundläggande synpunkter som förklaringar i många fall omvistade och efemära. Han har helt naturligt givit dem, om vilkas riktighet han själv varit övertygad, men heller icke stuckit under stol med deras relativitet och det eventuella behovet av deras revision. Kunskapen får man, har han understrukit, aldrig full och hel på ett håll; "man måste *stjåla* den på många håll och på tusen sätt". Hans bok är minst av allt en läxbok. Den bör liksom alla böcker snarare *tänkas* igenom än läras. Och den är i hög grad fängslande. Var och en som i någon mån har med sjukvård att skaffa — och det har ju tyvärr de flesta att räkna med nödvändigheten av — kan av den hämta nyttiga lärdomar och stöd vid sina uppgifters fullgörande.

Den praktiska blick, som städse utmärkt Toll i hans läkare- och lärargärning, ger sig till känna även i hans syn på sköterskeutbildningsproblemet. Från början har han hävdadt, att ett års utbildning är minimum, och t. o. m. en tvåårig kurs är han gärna med på. Men han menar å andra sidan, att man både i elevernas eget och särskilt i *det allmännas intresse* bör sätta en bestämd gräns för vidare fordringar. Ingen kan förtänka enskilda sköterskor eller kåren som sådan, att de och den vilja höja sig; detta är bra för dem själva och nyttigt för den allmänhet, de skola tjäna. Men *fordras* en sköterskeutbildning, som närmar sig läkares av lägre rang, försvaras i hög grad rekryteringen, göres sköterskans utbildningstid dyr och bekymmersam och stegras även löneanspråket till likhet med "läkares" och det stå varken stat eller kommuner eller patienter ut med. I stort sett är det också relativt sällan som det stora flertalet sjuka behöver en vetenskapligt aldeles särskilt högt kvalificerad sköterska. Av henne behöver man framför allt — utom andliga egenskaper: vänlighet, trohet och pålitlighet — uppässning och hjälp med vardags- och grovsysslor. Hittills ha svenska sköterskor erkännansvärt villigt tagit itu även med sådana. Att de med högre utbildning i längden skulle vara villiga att fortfara härmed, är visst icke säkert, utan snarare osannolikt. Överkvalificerad arbetskraft kan understundom bli icke blott dyrare, utan även mindre tillfylllestgörande.

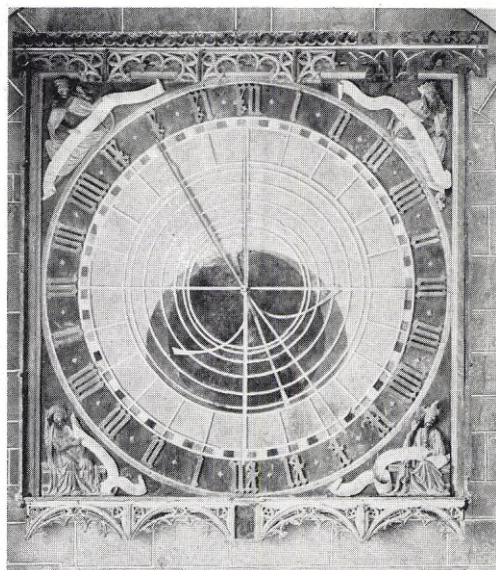
Såsom sjukvårdarens högre uppgift har dr Toll älskat att framhålla att genom lära och föredöme verka en välbehövlig ändring i många allmänhetens förvända begrepp, att leva för det friska, sunda, starka och härliga i människosläktet, förhjälpa detta sunda och starka till full utveckling och vaka öfver att det bibehåller sig. Med andra ord: han har städse hävdadt, att sjukvårdaren tillika skall vara en socialhygienens väktare och genom förekommande av sjukdomar så långt möjligt göra sig själv öfverflödig. För tyllande av denna uppgift har han år 1913 utgivit en särskild bok, "Häsovårdens principer", utarbetad efter samma allmänna grunder som den förutnämnda och avpassad efter den stora friska allmänhetens behov. Utmärkt för sina förträffliga råd, men framför allt genom sitt starka patos för det starka och sunda samt genom stilens av humor kryddade behaglighet är det en idealisk handledning i fysisk och psykisk hälsolära, som föräldrar och unga i samma mått kunna draga fördel av.

På sextiofemårsdagen, då dr Toll lämnar sin befattning, skola säkerligen varma tacksamhetsbetygelser och välönskningar i massa inströmma till den högt förtjänte läkaren från hans otaliga lärjungar både inom och utom diakonissanstaltens nuvarande och f. d. elevkår.

DET ASTRONOMISKA URETS I LUND ALDER.

FÖR H. 8 D. AV DOMKYRKOARKITEKTEN THEODOR WÄHLIN.

Kliché Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

URTAVLAN I LUND FRÅN TIDEN NÄRMAST EFTER NEDBRYTNINGEN 1837. Foto. från omkr. 1860.

Ensam och berövad så gott som alla sina prydnader hängde ännu för några år sedan en stor urtavla på den mot norra tornet vettande väggen i domkyrkans norra sidoskepp. Möjligen fångade för en stund dess egenomliga system av cirklar i olika färger eller de fyra i dess hörn anbragta figurframställningarna den besökandes intresse, men blott få visste, att denna tavla en gång tillhört ett ur, vars rykte flugit vida omkring. Och visserligen kunde den, som kände till C. G. Brunii år 1854 utgivna *Berättelse om Lunds domkyrka*, därav inhämta vad detta ur en gång angivits: huru man å det samma kunnat iakttaga årens, månadernas, veckornas, dagarnes och timmarnes lopp, de fasta och rörliga helg-

Det märkliga gamla uret i Lunds domkyrka har undergått en grundlig reparation och framstår nu som en av de yppersta sevärdheterna i Lundatemplet, som just i dessa dagar firar sitt 800-års jubileum och av vilket vi i nr 50 lämnade en rikt illustrerad artikel. Arbetet med återställande av uret i dess ursprungliga skick har med skicklighet utförts av herr Anders Olson i Malmö (skulpturarbetet) och av hr Bertram-Larsen i Köpenhamn (urmak.).

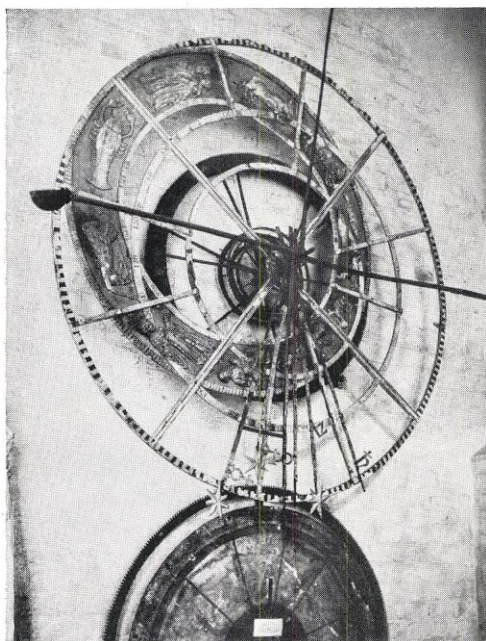
Efter fotografi.

Kliché Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

URTAVLAN Å URET I LÜBECK.

dagarne, solens och månens gång, deras ställning i djurkretsen och deras förhållande till varandra; huru klockslagen angivits av två pansarklädda ryttare och huru å detta ur funnits en bild av jungfru Maria och Jesusbarnet, vilken vid vissa tillfällen hyllats av de framför henne trädande tre vise män åtföljda av sina tjänare. Men detta var också allt.

Denna Brunii här i korthet citerade skildring är av honom hämtad från en år 1587 av dåvarande sockenprästen, sedermera superintendenten i Lund, Mogens Madsen, på beställning av kaniken i Köln, Georg Braunius avfattad beskrivning av städerna Malmö, Lund, Landskrona och Hälsingborg, införd i Braunii stora arbete "*Världens berömda städer*" (*Civitates orbis terrarum*). I beskrivningen av Lund upptar berättelsen om "Laurantiidomens ur" nära nog det största utrymmet, och den

Efter fotografi.

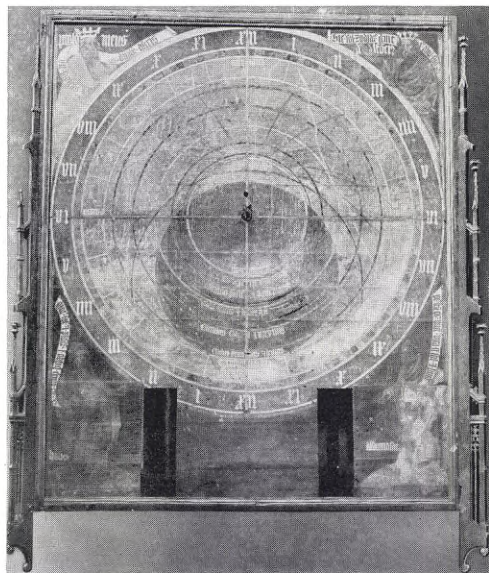
Kliché Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

DET ÄLDSTA VISARSYSTEMET FRÅN URET I LÜBECK.

avslutas med orden: "Utan fråga är detta verk av gammal datum, ehuru man icke med visshet vet, när eller av vilken eller vilka mästare det blivit tillverkat".

I ett stiftelsebrev av ärkebiskopen Hans Laxmand omnämnes detta ur år 1442 i ordalag, som tyda på, att det redan då hade funnits i kyrkan under åtskilliga år.

Den första mera bestämda uppgift om dess ålder fann undertecknad hos Hammarlund: *Urens historia*; där det uppgives vara

Efter fotografi.

Kliché Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

URTAVLAN I DOBERAN.

Efter fotograf.

Kllocke Aug. Sjöbergs Klöckerst., Gbn

DET ÅTERUPPRESTA URET I LUNDS DOMKYRKA. FRÅN NORRA SIDOSKEPPET.

byggt omkring år 1380. Ledsamt nog kunde H., med vilken jag korresponderade om saken, icke uppgiva, varifrån denna hans datering var hämtad. Mycket tyder dock hän på, att hans uppgift är åtminstone tillnärmelsevis riktig.

En annan liknande datering lämnas av Lacroix: *Les arts au moyen-âge et à l'époque de la renaissance*, som sammanställer vårt ur med uren i Montargis, Sens och Auxerre och säger det vara byggt omkring år 1389. Även i detta fall har jag förgäves efterforskat källan för dateringen.

Söka vi så bland de utländska uren, så finna vi att vårt ur haft sina närmaste släktingar i Lübeck, Doberan (Mecklenburg), Strassburg och Villingen (Schwarzwald).

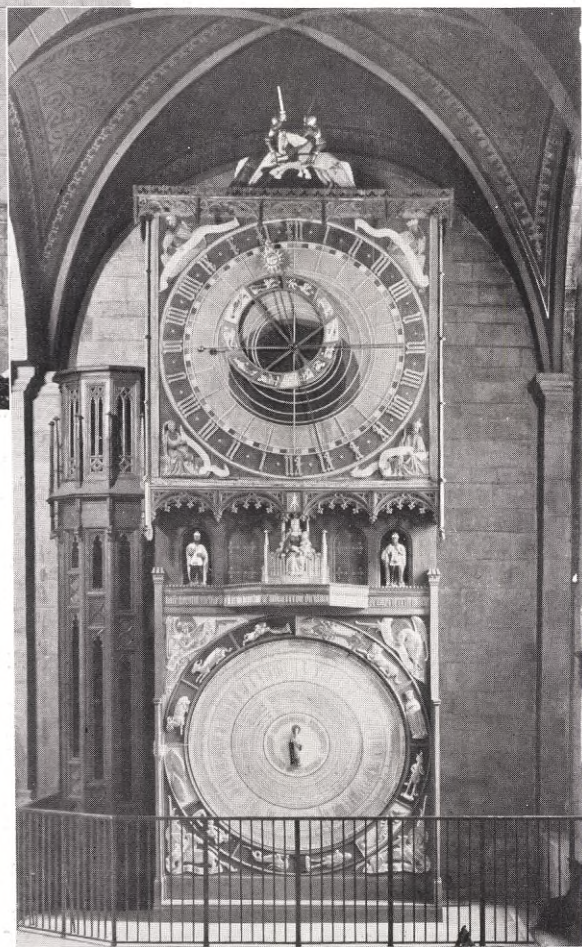
Uret i Lübeck byggdes år 1405. Det har genom upprepade ombyggnader och restaureringar blivit illa medfaret, ehuru det för närvarande befinner sig i ett "synnerligen prydligt skick". Av dess på "Museum Lübeckischer Kunst- und Kulturgeschichte" bevarade visare-system och visareverk, och av åtskilliga drag i dess

urtavla och i dess hela exteriör finna vi emellertid en rätt påtaglig likhet med vårt ur. Att vi i dess yttre uppbyggnad kunna finna en sådan likhet, sammanhänger med den omständigheten att vi med hjälp av en del återfunna synnerligen värdefulla fragment av vårt gamla ur lyckats rekonstruera detsamma på ett sätt som vi med bestämdhet kunna beteckna såsom i all huvudsak fullkomligt riktigt. Vid jämförelse mellan dessa båda närbesläktade ur, i Lund och Lübeck, är det emellertid mycket som tyder på att uret i Lübeck är den yngre brodern.

Betydligt närmare synes vårt ur hava stått det längesedan förstörda uret i Doberans gamla klosterkyrka, nu den lilla stadens enda kyrka. Av detta ur finnes endast själva urtavlan bevarad. Denna urtavla är emellertid den enda bevarade medeltida tavla, som framvisar samma märkliga linje- och cirkelsystem, som det å vår urtavla i Lund. Även de i Doberantavlans fyra hörn befintliga figurframställningarna hava, likaväl som de i Lübeck, stor likhet med dem å urtavlan i Lund. Tiden för Doberan-urets tillkomst liksom hela detta urs historia är okänd.

Uret i Villingen byggdes år 1401, och är nu för längesedan förstört. I sammanhang med dess uppställande uppräta-

Fortf. å sid. 810.

Efter fotograf.

FRÅN MITTSKEPPET.

Kllocke Sjöberg, Gbn.

K. Dramatiska teatern hade sin första premiär för spelåret den 7 september med Otto Benzons trilogi "Föräldrar", bekant från den indignationsstorm den rörde upp vid framförandet i Köpenhamn förra våren. I Stockholm blev premiären en stor konstnärlig seger för teater, pjäs och icke minst för de uppträdande.

"Föräldrar" återger "tre tavlor utan ram" vilka äro fristående men alla behandla föräldrakänslan i olika mänsk-

K. DRAMATISKA TEATERN. "FÖRÄLDRAR", TRE TAVLOR UTAN RAM AV OTTO BENZON.

Fru Tora Teje (Olga Olsen) och herr Olof Winnerstrand (Henry E. Pedersen) i "Genrebild", vid sidorna: Fru Tora Teje (Fru Mereie Kamp) och herr Olof Winnerstrand (Pastor Immanuel Kamp) i "Landskap med figurer".

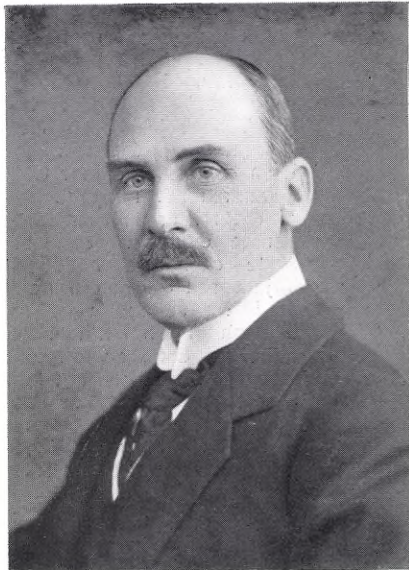
liga miljöer och förhållanden. Huvudpersonerna i alla tre pjäserna spelades efter mönster från Köpenhamn av samma två skådespelare, här fru Tora Teje, som härmed gjorde sin entré vid Dramatiska teatern, och herr Olof Winnerstrand. Första tavlan, "Interiör", är i all sin raffinerade enkelhet den starkaste och här framställde fru Teje varmt och innerligt och med ett ansikte adlat av tyst och tåligt burna lidanden en äldre dam, en roll som vitt skilde sig från allt hon förut åstad ommit och som just därför överraskade med den säkerhet och sanning varmed den framfördes. Herr Winnerstrand fick för sin del tillfälle att visa att han är en skådespelare med också djup och vid individualise-

Foris å sid. 811

K. TEATERN. "DE FÄVITSKA JUNGFRURNA" BALETT AV KURT ATTERBERG OCH EINAR NERMAN. I bildens mitt fröken Ebon Strandin och herr Jean Börlin. — (Fotos. Almborg & Preinitz, Sthlm). — Bild: Ode Byggnä & Bildkonst, 79.

Efter porträtt.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

MAJOR G. W. OLIVECRONA kallad till mealem av "Royal Geographical Society". Major Olivecrona i K. Väg- och Vattenbyggnadskåren, är sedan 1915 chefsingeniör vid Kinesiska regeringens flodregleringsväsen i Kwantung. Härjämte har han inlagt ett stort arbete om kinesiskt kartväsen.

Vidst. portr.: TH. STEPHEN har i februari d. å. avlidit.

En ståtlig donation till de fattiga i Vittsjö församling har gjorts av den i början av innevarande år avlidne kinasvensken Th. Stephen.

Stephen, som är född i Vittsjö socken, gick vid unga år till sjöss och blev 1876 engelsk undersäte och "postmaster" vid engelska konsulatet i Hankow. För mer än tjugo år sedan avlade han ett längre besök i sin hemtrakt, men återvände till Kina, sedan han ekonomiskt betryggat sin moders ålderdom. Under årens lopp hade Stephen samlat en avsevärd för-

Foto. Sundström

Kliché: Sjöberg, Gbg.

FRIHERRE U. C. K. SPARRE.

Nyutnämnd Konteramiral vid K. Flottan och förordnad till befähavande amiral vid Flottans station i Karlskrona.

CARL SPARRE. F. 1866, uljtn. v. Flott. 86, kapt. 97, tj.-gör. i Flott. stab 97—09, komm.-kapt. 2. gr. 08, 1. gr. 12; chef f. Sjöförsvarsdep. komm. exped. 09—12; chef f. Sjökrigssk. 14—18, kommandör 18, chef f. und.-off. o. sjömanskår, samt bevä. befälh. i Karlskr. sdn 18; i dagarna utn. t. konteramiral samt förordn. t. befälh. amiral v. Flott. stat. i Karlskrona. Led. av Krigsvet.-akad., led. o. v. ordf. i örl.-mannasällsk.; direktör i K. direkt. ö. Flott. pens.-kassa sdn 18.

Foto. Gustafsson, Göteborg.

SVENSK FORSKNINGSFÄRD TILL SYDAMERIKA.

Kliché: Gols, Gbg.

De tre forskarne, fr. v.: fil. d:r A Roman, fil. d:r docent Douglas Melin och ingenjör Arthur Vilars; ombord å Johnsonliniens motorfartyg "Valparaiso" vid avresan från Göteborg den 8 september. Text å sid. 811.

mögenhet och det är nu denna, uppgående till ca 375,000 sv. kronor, som kommer hans hemsoc-kens fattiga tillgodo under form av en fond, vars avkastning varje jul skall utdelas. Stephen uppnådde den höga åldern av 80 år.

*

Ett flygmissöde har nyligen inträffat å Tingstadvassen invid Göteborg, då den i vårt nr 49 avbildade Stomatol-flygmaskinen ned-

störtade. Märkligt nog skedde olyckan vid uppstigning med maskinen, ett ganska sällsynt fall. Motorn visade sig icke fungera ordentligt och då hastigheten icke kunde erforderligt bringas upp, måste flygaren söka få in maskinen över det smala flygfältet för att åter landa. Försöket misslyckades emellertid och flygplanet störtade och motorn förstördes, medan föraren, herr F. Pettersson, undslapp nästan helt och hållet oskadad.

STOMATOL-FABRIKENS REKLAMFLYGMASKIN — omnämnd i nr 49 — förolyckad i Göteborg utan skada för flygaren. — Foto. Gustafsson, Göteborg. — Kliché: Gols, Gbg.

Efter fotografien.

Kliché: Götz, Öbg.

GAMLA FÄSTNINGEN, vid inloppet till staden Korfus hamn, nu lasarett och kasärn.

EN VACKER UTSIKT I STADEN KORFU öfver Albanska kusten.
T. h. KÄJSARINNAN ELISABETHS BRUNN i byn Gastouri. Vid sidan av brunnen en marmortavla till minne av den mördade österrikiska häjsarinnan.
Nederst t. v. "VIA NIKEPHORO", staden Korfus huvudgata.

GENERAL ENRICO TELLINI, den i Janina jämte 4 andra italienare skjutne italienske delegerade vid gränsregleri nsk-kommissionen i Albanien. Det under alla omständigheter avskvårda dådet blev den föregjona anledningen till okkupationen av Korfu.

Den italiensk-grekiska konflikten har avvecklats utan krigiska följder men med tydlig framgång för den italienska maktpolitiken. Sedan frågan efter livlig diskussion hänskjutits till den i Paris sammanträdande interallierade ambassadörkonferensen — vilket förhållande i och för sig innebar en seger för fransk och italiensk diplomati — har Grekland redan på förhand och Italien efter villkorens kungörande förklarat sig vilja godtaga dem. I stort sett äro villkoren desamma, som de av Italien först uppställda, vilka Grekland vägrade uppfylla. Svaret på denna vägran blev som bekant det blodiga besättandet av Korfu och senare ett par angränsande öar, vilka komma att utrymmas först sedan Grekland lämnat "full upprättelse". Denna "upp-

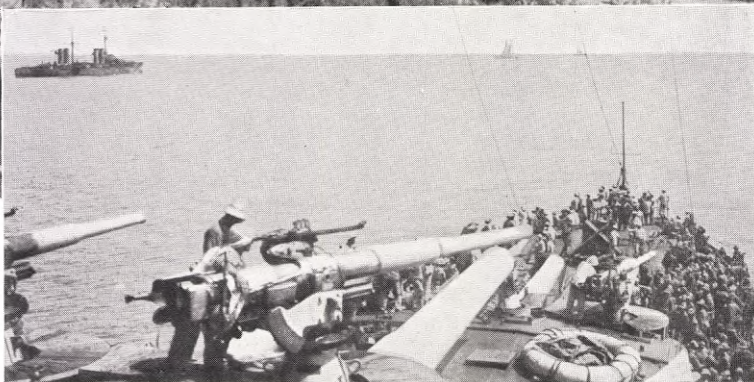

Efter fotografi.

Kliché Aug. Sjöbergs Klichéanst., 6-9

ITALIENSKA TRUPPER LANDSATTI PÅ KORFU

I injällningen: ITALIENSKA KRIGSFARTYGG MED TRUPPER FRAMFÖR KORFU. Av intresse är den präktiga bestyckningen, tack vare vilken Italien ockuperade den grekiska ön efter att vid beskjutning ha dödat 15 personer, de flesta barn å det amerikanska hjälplasarättet.

rättelse* för det ännu ouppklarade mordet på de italienska medlemmarna av kommissionen för reglering av Albanien gränser synes rikligt tilltagen, men man kan dock påvisa någon mildring. Sålunda har det starkt förödmjukande kravet om saluterande av italienska krigsskepp utbytts mot krav om salut för italienska, engelska och franska fartyg,

vilka skola besvara denna salut. Likaså skall de högsta grekiska militära myndigheternas ursäkt framföras till de tre allierade makternas sändebud i Aten och kommissionen för undersökningarnas övervakande skall bestå av medlemmar från dessa stater jämte Japan. Den japan-

Forts. å sid. 811.

Foto. Ohm, Malmö.

Kliché: Gots Rithyrå & Klichéanstall, Gbg.

Bildcentralen.

DEN FRANSKE ARMÉFLYGAREN, KAPTEN JEAN DAGNEAUX FLYGER PARIS—STOCKHOLM PÅ 8 T. 15 M. 7. v. start från Malmö, t. h. i Stockholm. Text å sid. 811.

1. EUROPEISKA BYGGNADER I SOHIO.

2-3. IMPERIAL HOTEL I TOKIO, ett utomordentligt dyrbart och originellt inrett stenpalats som nu jämnats med jorden. 2. Den egendomliga halvt japanska och halvt europeiska yttre arkitekturen. 3. Även det inre var alltigenom i sten, detaljerna av skulpterad grå sandsten.

2

3

5

Riffr. Japansgräns.

Klick: Götz, Öb.

4. MITSUKOSHI VARUHUSET I TOKIO, som lär vara den först ödelagda byggnaden.

5. NIHONBASHI-BRON I HJÄRTAT AV TOKIO.

En naturkatastrof av de väldigaste mått har den 1 september ödelagt Japans tvenne största städer, Tokio och Yokohama, jämte stora delar av angränsande trakter. Ett häftigt jordskalv fick husen att störta samman och en våldsamt flodvåg ryckte bort fartyg, byggnader och människor, medan den genom de sönderbrutna ledningarna utströmmande gasen satte hela kvarter i lågor. De lätta och låga, på inhemskt sätt uppförda byggnaderna stör-

Forts. å sid. 811.

Foto, Karlson, Sthlm.

Kliché: Sjöberg, Öbg.

INDIERN D:R C. JINARAJADASA OCH HANS ENGELSKFÖDDA FRU på besök i Stock'holm.

Teosofiska samfundets vice president, *indiern doktor C. Jinarajadasa*, som med sin engelskfödda hustru anlände den 6 september till Stockholm, höll samma kväll föredrag i Grand Hotels festsal över ämnet "The New basis of civilisation" inför en stor åhörarskara.

Dr Jinarajadasa härstammar från Ceylon och tillhör de indier, som åtnjtit universitetsutbildning i England, och representerar icke den gren av teosofiska rörelsen vars överhuvud är Mrs Tingley utan den som står under ledarskap av Mrs Annie Besant och har sitt huvudkvarter i Adyar i Indien. Han är känd som skriftställare och en högt uppburen föredragshållare och har

gjort vidsträckt resor över hela världen. Hans fru har tagit verksam del i de indiska kvinnornas frihetskamp och deltog såsom representant för Indien i den i våras hållna kvinnokongressen i Rom där hon också höll föredrag.

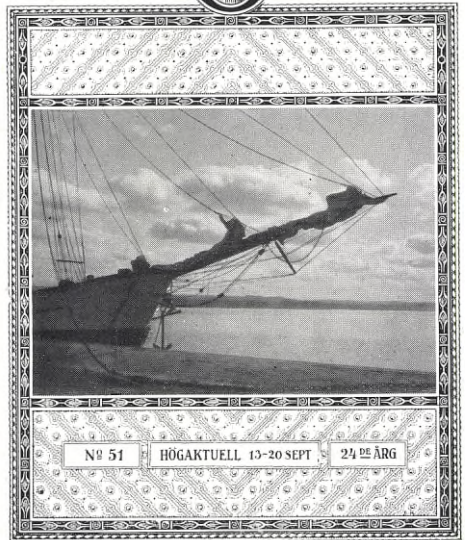
LUNDAURET. Forts. fr. sid 804.

des en beskrivning som nästan i minsta detalj passar in på vårt ur i Lund. De enda avvikelserna äro att scenen med Mariagruppen och de tre vise män å Villingenuret stod ovanför urtavlan, medan den å vårt ur stod och nu åter står mellan urtavlan och kalendariet; att å Villingenuret en ängel svävade över Mariagruppen, och att några pansarklädda ryttare eller andra slagfigurer där icke omtalas.

Att jag vågat nämna det första uret i Strassburgs Münster, vilket byggdes år 1354, efter omkring 200 år var odugligt och år 1574 ersattes med ett helt nytt ur, såsom närbesläktat med vårt ur, beror dels på detta urs höga ålder — det har otvivelaktigt varit om icke det äldsta, så dock ett av de äldsta astronomiska uren i Europa och har säkerligen tjänat såsom förebild för åtskilliga andra ur, särskilt naturligtvis för dem, som byggdes under de närmaste 10-talen år därefter — dels också på de av A. & Th. Ungerer: *L'horloge astronomique de la cathédrale de Strasbourg* sislidet år framlagda resultaten av deras undersökningar angående detta märkliga ur, varvid även framhålls den påfallande överensstämmelsen mellan detta äldsta Strassburgerur och uret i Villingen.

Med de av Lacroix omnämnda längesedan förstörda tre uren torde vårt ur icke hava haft någon mera påfallande likhet. Någon sådan likhet mellan vårt ur och de hittills helt eller delvis bevarade medeltida uren i Frankrike kan icke påvisas. Och Bilfinger anser, i sitt synnerligen gedigna lilla arbete *Die mittelalterlichen Horen und die modernen Stunden*, samtliga dessa tre ur i Montargis, vilket enligt fullt autentisk källa byggdes år 1380, det i Sens, byggt omkr. år 1377 och det något yngre uret i Auxerre, endast hava varit slagur,

16 Sept. 1923
HVAR 8 DAG
• ILLUSTR. • MAGASIN •

OMSLAGSVIGNETT TILL N:R 51.

I mörkbrun dubbeltonfärg.

"Alle man till kajs", en vacker stämningbild av d: Fr. Kugelberg, Jönköping.

således utan alla astronomiska funktioner och t. o. m. utan tavla och visaresystem.

Av utrymmesskäl måste jag inskränka mig till det här anförda, av vilket emellertid torde framgå, att vårt ur är och har varit ett av de äldsta och märkligaste i Europa. Och det torde numera vara det enda astronomiska ur av denna äldsta medeltida typ som återger sina astronomiska funktioner till punkt och pricka sådana som de ursprungligen varit.

Lund i september 1923.

Theodor Wählin.

Postprenumeranter

Ny årgång

1 Oktober

å HVAR 8 DAG, som
abonnera kvartalsvis er-
inras om vikten att i god
tid före kvartalsskiftet

**Förnya pre-
numerationen,**

så att ett avbrott i tidningens regelbundna expedition må undvikas.

HVAR 8 DAG kostar för
årets sista kvartal Kr. 4.25.

TEATER. Forts. fr. sid. 805.

ringsförmåga. I nästa tavla, "Landskap och figurer", visade de två artisterna var sin utsökta studie av helt annan läggning än den föregående. Den sista tavlan, "Genrebild", var slutiligen dän som innebar de från Köpenhamnsstriden påtalade sensationella momenten. Men tack vare det förfina framförandet här blev intrycket snarare gripande än indignerande.

För det utmärkte samspillet och den lyckade insceneringen bar regissör Olof Molander förtjänsten.

Jean Börlin, Svenska balettens ledande manliga kraft, har i dagarna avslutat ett kortare gästuppträdande på K. Teatern i Stockholm. Programmet upptog Hugo Alfvéns balett *Bergakungen* i Börlins iscensättning, varvid ett par smärre, men lyckliga ändringar vidtogos, Kurt Atterbergs och Einar Nermans *De fåvitska jungfrurna* samt, för första gången framförd å denna scen, *Fågelhandlaren*, en behagfull och rolig skapelse till musik av Germaine Taillefer. Herr Börlin skördade stort bifall för sin skicklighet och livfullhet både som ledare och dansör.

KORFU. Forts. fr. sid. 808.

ske militärattachén i Paris, överste Shibuya, skall fungera som ordförande. Skadeståndssumman skall med ledning av denna kommissionsrapport bestämmas vid den permanenta internationella skiljedomstolen i Haag men den redan från början av Italien fordrade summan om 50 millioner lire skall ofördröjligen av grekiska regeringen deponeras i schweiziska nationalbanken. — Realiter har Italien vunnit — en seger för makten, icke för rätten.

JAPAN. Forts. fr. sid. 809.

tade genast samman, då marken började häva sig i stora vågor, och även många av de enligt västerländskt mönster uppförda affärspalatsen och officiella byggnaderna bröto hjälplöst samman. De olika ministerierna, centralposthuset, telefon- och telegrafverket, det centrala poliskontoret, riksbanken och Tokios största och modernaste hotell och teater, Imperial Hotel, förstördes alla så gott som fullständigt. Några i betongkonstruktion uppförda moderna byggnader, kejsrerliga palatset och delar av centralstationen kvarstå dock, om än i skadat skick. Offrens antal påstås sammanlagt uppgå till c:a 250,000 personer, därav ensamt i Tokio ungefär 130,000. Många framstående japaner bland vilka trenne medlemmar av kejsarfamiljen ljöto döden liksom även ett betydande antal européer. Kejsaren och kejsarinnan befunno sig icke i de härjade områdena och kronprinsen regenten räddades och deltog sedan med behjärtansvärt mod och stor ekonomisk offervillighet i hjälparbetena. Samtliga svenskar synas också ha undkommit med livet. I och med denna katastrof har i ett slag decenniernas fruktbara arbete ödelagts och dess följder bli icke minst ekonomiskt oerhört svåra. Bomulls- och sidenmarknaderna ha givetvis influerats och handelsutbytet måste lida ett väsentligt avbräck i de flesta brancher, medan byggnadsvaror få ökad omsättning. Den japanska flottan led oerhörda förluster, icke minst därigenom att landets största, fullt moderna varv helt ödelades. Som krigsmakt kommer Japans hittillsvarande ställning att avsevärt försvagas och även handelsflottan har decimerats. Återuppbyggnadsarbetet, understött av flera främmande makter, bedrivs redan intensivt.

I vårt land har omedelbart igångsatts en organisation i och för hjälpverksamhet för det nödlidande landet och Sverige torde lika fullt nu som någonsin förut vara berett att lämna allt det bistånd som står oss till buds.

PRINS CARLS VILLA. Forts. fr. sid. 813.

Mannerheimiska villan, som innehåller 24 rum, blev för endast ett par år sedan ombygd och grundligt renoverad efter ritningar av professor I. G. Clason och framstår nu i ett smakfullt och elegant skick. Palatset på Djurgården byggdes som bekant på sin tid av bildhugvare Bystrom och fullbordades 1844. Det övergick år 1905 i prins Carls ägo och genomgick i samband härmed en pietetsfull och genialiskt genomtänkt yttre och inre omdaning efter ritningar av arkitekt Ferdinand Boberg.

Till bild å sid. 806.

Redan tidigare (i nr 37) hava vi omnämnt den naturvetenskapliga expedition till Sydamerika, vilken docenten, fil. dr. *Douglas Melin*, dr. *A. Roman* och ingenjör *A. Villars* planerat. Resan anträdde den 8 sept. från Göteborg ombord å Johnsonlinjens motorfartyg "Valparaiso" med Rio de Janeiro som första mål. Därifrån färdas expeditionen över Parå till Manåos, dit dess första huvuddepåt förlägges och varifrån en årslång färd uppför Rio Negro till gränstrakterna av Brasilien, Columbia och Venezuela företages. Efter återkomsten till Manåos flyttas huvuddepåten till Iquitos i Peru, varifrån tvenne längre expeditioner skola göras. Hemvägen ställes möjligen över Anderna till Lima och man beräknar att det hela skall taga c:a 2 år i anspråk.

Forskningarna skola särskilt inriktas på mimicyproblemet, insekternas färgsinne m. m. jämte etnografiska studier.

Till bild å sid. 808.

Stockholm blev den 4 september målet för en enastående flygbragd: sträckan mellan Paris och Stockholm på en och samma dag. Den franske arméflygaren *kaptén Jean Dagneaux*, startade med sitt Bréguetplan från Paris kl. 6 på morgonen den 4 september, flög via Krefeld, Köpenhamn och Malmö samt landade på flygfältet vid Barkarby omedelbart utanför Stockholm vid pass kl. 1/2 7 på kvällen samma dag efter att ha fullbordat den över 1500 kilometer långa fågelvägen utan det minsta lilla missöde. Själva flygningen hade med en hastighet av 200 km. i timmen och med avdrag av tid för mellanlandningarna tagit 8 timmar och 15 minuter. För att välkomna flygaren infunno sig medlemmar av härvarande franska legation och koloni samt flera svenska flygofficerare. Kaptén Dagneaux kvarstannade i Stockholm några dagar varefter han återvände till Paris över Kristiania.

Under kriget var kaptén Dagneaux en av de djärvaste och duktigaste stridsflygarne å den franska sidan och som minne av denna hemska tid bär han ett konstgjort ben, en omständighet som ytterligare ökar glansen av den nu senast fullbordade flygarbragden.

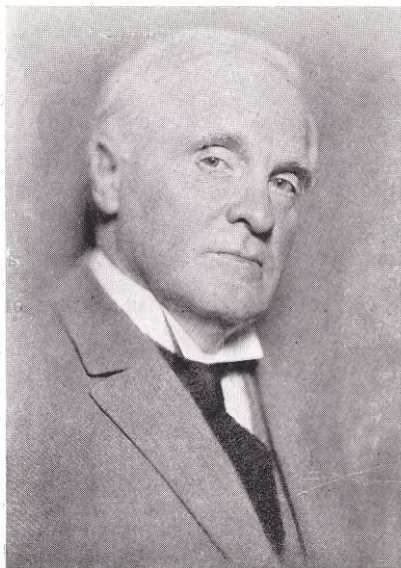
Till bild å sid. 812.

Trondhjems nye biskop, Jens Gleditsch, ordinerades högtidligen den 2 september under en enorm uppmärksamhet. Staden var rikt flaggsmydd, konungen och flera regeringsmedlemmar närvaro jämte trenne biskopar och ett stort antal präster och lekmän. Som man torde påminna sig utbröt med anledning av den liberala teologen Gleditsch's val till Nidaros' biskop för några månader sedan en kyrklig strid, som i häftighet och hänsynslöshet sökte sin like. Man hoppades att ingen av Norges fem ortodoxa biskopar skulle förrätta ordinationen och man talade t. o. m. om att ärkebiskop Söderblom skulle inkallas, men när avgörandet skulle fällas, visade sig biskop Støyen villig att utföra den högtidliga handlingen. Striden har emellertid ännu icke slutats, ity att de ortodoxa alltjämt rasa mot de farliga religionsliberalerna och t. o. m. hota att bryta sig ut ur statskyrkan, ett hot, som dock sannolikt stannar vid blotta orden.

Till bild å sid. 813.

En vacker minnessten avtäcktes invid Prästgården nära Arvika den 4 augusti till minne av de 200 lantvärnsmän, som åren 1808—09 i fältsjukan (tyfusfeber) offrade sina liv för fäderneslandet. Det är bygdens folk, som på detta sätt velat hugfåsta minnet av de unga män i åldern 18—25 år, vilka under de svåra offredsåren i början på 1800 talet skulle skydda landets västra gräns, men i stora skaror föllo offer för sjukdom, nöd och umbäranden i de vilda skogstrakterna, där de i jordkuler fingo kämpa sig igenom en ödesdigert kall vinter. Vid avtäckningen hölls ett kortare hälsningstal av museiintendenten A. G. Hedenskög, som kraftigt ivrat för minnesvårdens tillkomst, varefter översten frih. G. Åson Leijonhufvud höll ett sakrikt högtidstal. Från Arvika landsförsamling nedlades en ståtlig krans och Värmlands regemente jämte ortens befolkning bevistade högtidligheten.

BJÖRN BJÖRNSSON,
efter 11 års frånvaro ånyo chef
för Nationalteatret i Kristiania
från 1 septemher.
Efter porträtt av Aage Remfeldt,
Kristiania.

Vidstående bild:

FÖRUTVARANDE NORSKE
STATSMINISTERN GUNNAR
KNUDSEN fyller den 19 sept
75 år. Den gamle forpolitikern
är vid en förträfflig vigör som
han underhåller under sommar-
en med segling å sin vackra
yacht "Terje Vigen".

Härunder i. v.:

NORGES NYE LIBERAL-TEO-
LOGISKE BISKOP I TROND-
HJEM, GLEDITSCH, vars ut-
nämning kommit stor rörelse
åstad i landets högortodoxa
kretsar.

T. h.:
70,000 KRONOR FÖR EN RO-
MAN — mottog häromdagen
den danske författaren J. Anker
Larsen av det stora Gyldendal-

Det stora litteraturpriset, som
för ett år sedan uppsattes av
Gyldendals bokförlag i Köpen-
hamn, erövrades av författaren
och regissören J. Anker Larsen
med romanen "De vises sten".
Priset uppgår till 50,000 kr. var-
till kommer 20,000 kr. i honorar.

Anker Larsen är född 1874 på
Langeland som son till en styr-
man och började efter avlagd
studentexamen studera teologi
vilken han emellertid snart läm-
nade för att övergå till juri-
diken, men ej heller där blev
Anker Larsen långvarig. Han
tog bl. a. tjänst som suifför och
debuterade 1905 både som för-
fattare och skådespelare. Sedan
1913 har han verkat som regis-
sör senast vid Dagmarteatret, från
vilken befattning han emellertid
tog tjänstledigt för att helt ägna
sig åt utarbetandet av den roman,
vilken nu vunnit en så stor ut-
märkelse. I denna roman har

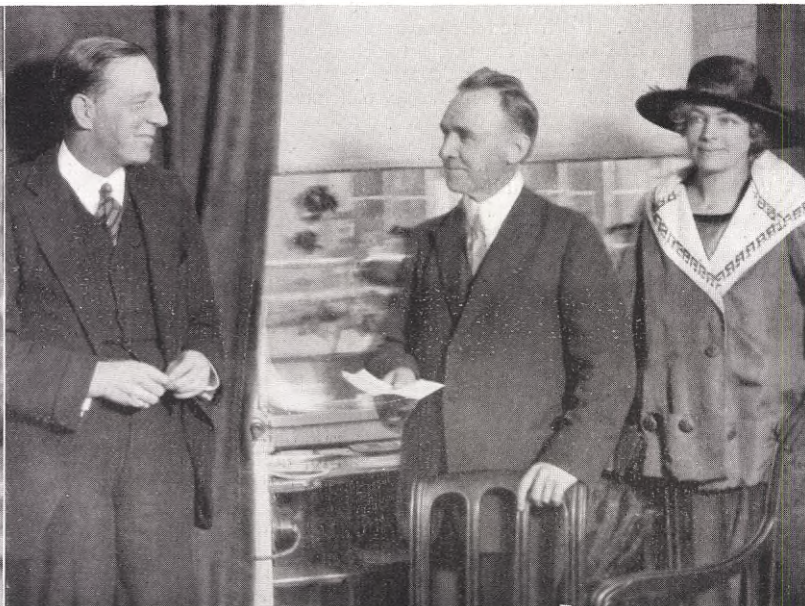
FRU JULIA HÅKANSSON,
som på 70-årsdagen den 4 sept.
var föremål för stor hyllning
från scen och salong å K. Dra-
matiske Teatern. Se n:r 50.
Efter porträtt av Atelier
Kaudern, Stockholm.

författaren ställt framför sig
den religiösa känsloutveck-
lingen hos människor, som
icke kunna finna sig tillrätta
inom en viss trosform. Han
har gått ut från den pro-
testantiska läran och tecknat
olika karaktärer, som lämnat
dess uppfattning och var och
en på sitt vis söker "De vi-
ses sten", den som kan
bringa själens harmoni.

ske Forlag i Köpenhamn, därav
50,000 kronor i pris och 20,000
som honorar. I. v. Förlagets
chef, direktör Hegel, överlämnar
beloppet.

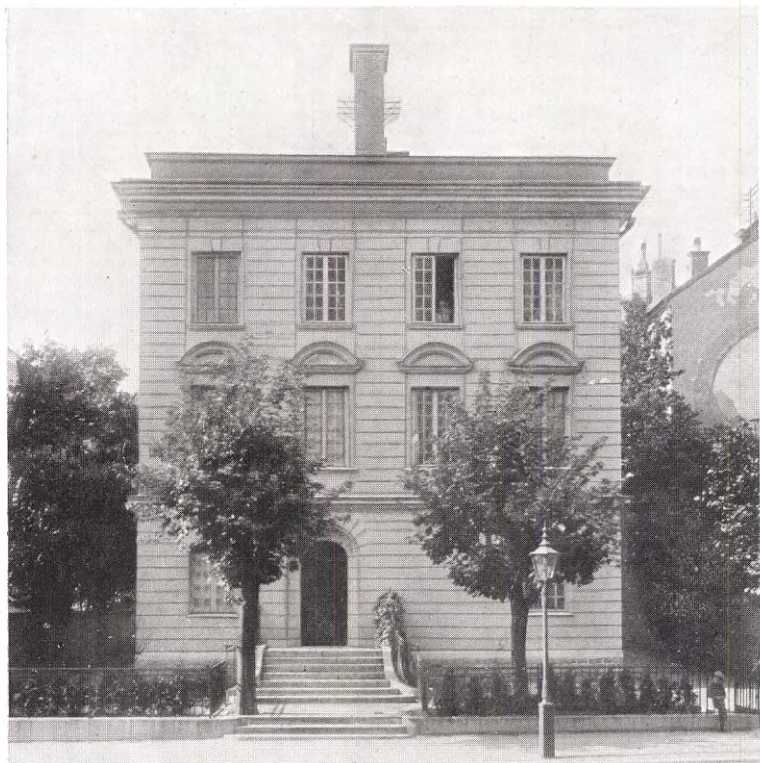

Efter J. Mografsjer.

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

Bildcentralen.

Kliché: Göts Rikbyrå & Klichéanstalt, Gbg.

DEN AV HÄRTIGPARET AV VÄSTERGÖTLAND FÖRHYRDA VILLAN VID VILLAGATAN 21, STOCKHOLM.

Den nye amerikanska ministern i Stockholm, mr Robert Woods Bliss, har till bostad förhyrt härtigparets av Västergötland Djurgårdspalats, vilket helt säkert kan betecknas som en idealisk ministerbostad. *Prins Carl med familj* kommer att i stället inlytta i friherre J. Mannerheims vackra villa Villagatan 21. Friherre Man-

Pressfoto

Kliché: Sjöberg, Gbg.

EN MINNESTAVLA ÖVER FRAMLIDNE RIKSANTIKVARIEN OSCAR MONTELIUS uppsatt å huset n:r 11 vid St. Paulsgatan i Stockholm.

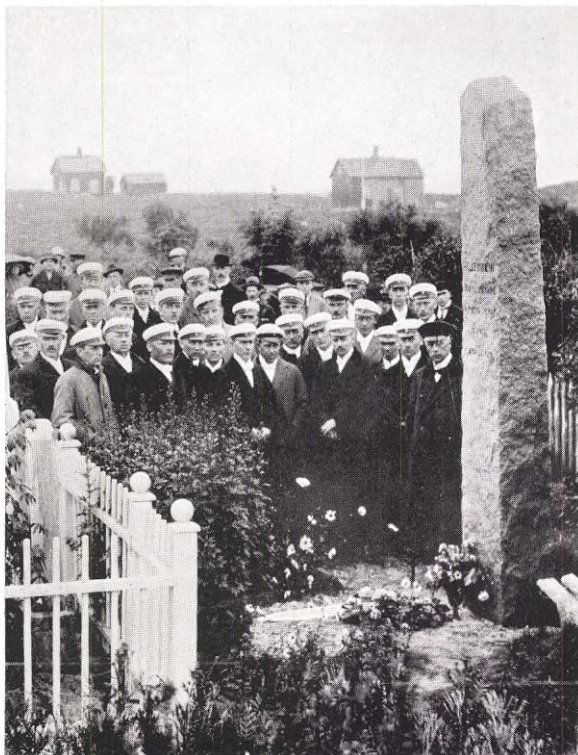
nerheim har redan i våras avflyttat från Stockholm och bosatt sig vid sitt bruk Kramfors i Norrland. Forts. å sid. 811.

Foto. H. Paulsen, Arvika.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

KRIGARMONUMENT I ARVIKA AVTÄCKT DEN 2 SEPT.
Text å sid. 811.

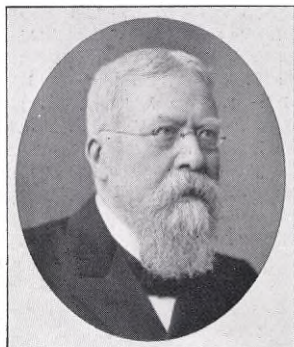

Åtter fotograf.

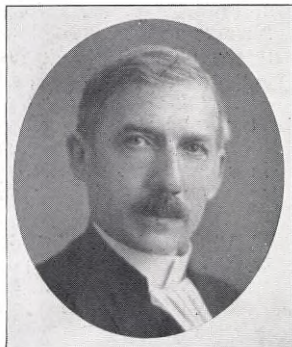
Kliché: Sjöberg, Gbg.

EN SVENSK SÅNGKÖR FRÅN BODEN, på turné i nordliga Norge, hyllar minnet av PELLE MOLIN vid hans grav i Bodö.

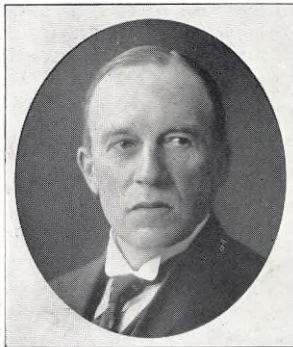

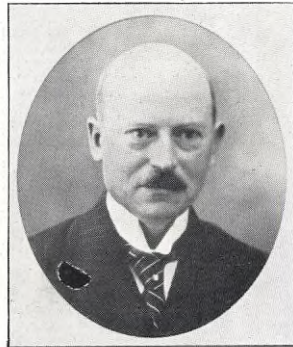
J. MULLER.
F. d. Lektor. — Stockholm.
80 år 16 sept.*

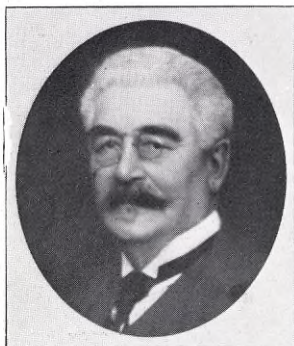
V. MONTELL.
Kyrkoherde. — Stockholm.
60 år 3 sept.*

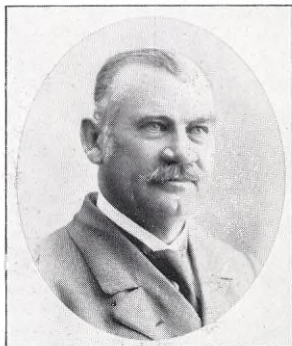
C. F. KULLGREN.
Professor. — Stockholm.
50 år 20 sept.*

I. BROMAN.
Professor. — Lund.
55 år 18 sept.*

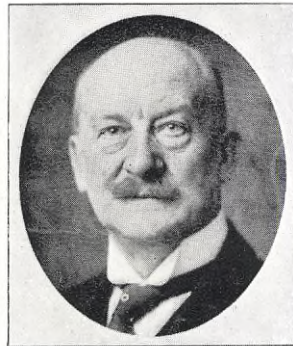
W. J. HENRIQUES.
Grosshandlande. — Göteborg.
70 år 15 sept.*

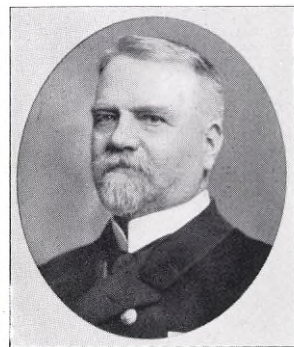
G. HALLGREN.
Disponent. — Djursholm.
65 år 8 sept.*

H. A. MATTSSON.
Grosshandlande. — Gävle.
60 år 17 sept.*

G. WIGART.
Grosshandlande. — Stockholm.
60 år 18 sept.*

C. A. EHRENSVÄRD.
Greve. Viceamiral. — Karlskrona.
65 år 16 sept.*

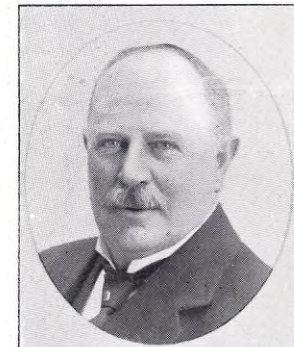
T. J. SCHMIDT.
Generalmajor. — Visby.
60 år 15 sept.*

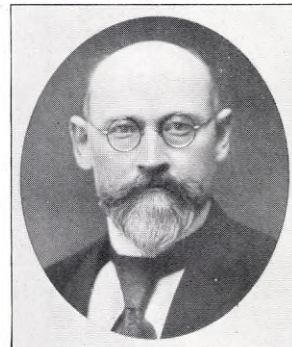
A. EKMAN.
Krigsråd. — Stockholm.
55 år 18 sept.*

H. A. HAMILTON.
Greve. Byråchef. — Stockholm.
50 år 19 sept.*

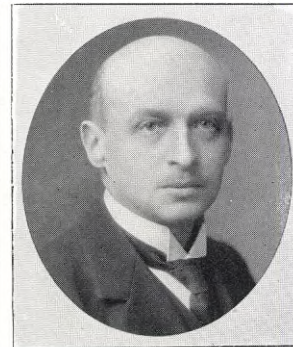
V. T. LANDORF.
Rektor. — Kristinehamn
60 år 18 sept.*

N. H. NYMAN.
Seminarierektor. — Umeå.
50 år 15 sept.*

N. O. JACOBSSON.
Seminarierektor. — Växjö
50 år 5 sept.*

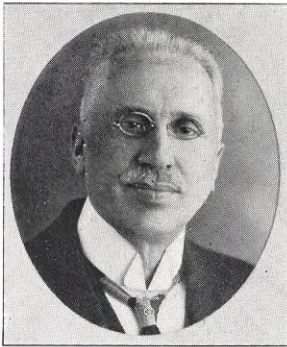

K. I. NORINDER.
Provinsialläkare. — Eskilstuna.
50 år 14 sept.*

* Data ä nästa sida.

Klucht Aug. Sjöbergs Kluchtanst., Gbg

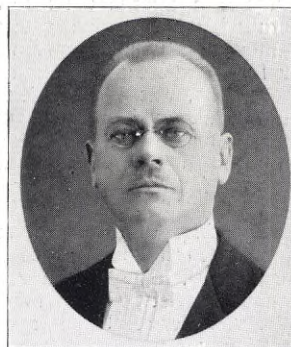
K. A. BERGSTRÖM.
Gymnastikdirektör. — Stockholm.
60 år 19 sept.*

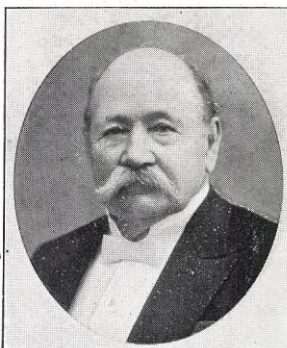
J. T. SVENSSON.
Grosshandlande. — Stockholm.
60 år 12 sept.

A. E. OLSSON.
Advokat — Stockholm.
50 år 5 sept

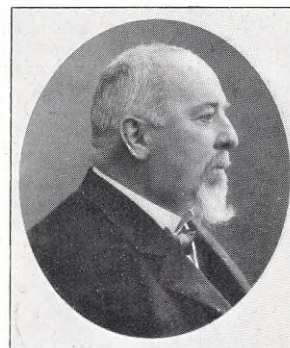
G. T. GILLE
Styckjunkare. — Göteborg.
50 år 9 sept *

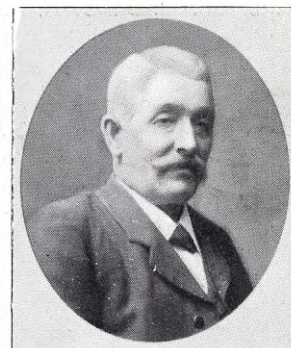
T. J. R. LILJEDAHL †.
Grosshandlande. — Motala.
F. 1842. † 28 aug *

J. NILSSON †.
F. d. Godsägare. — Höslinge.
F. 1842. † 27 aug.*

J. WRETMAN †.
F. d. Rådman. — Gärdsta.
Född 1852. † 4 sept.*

J. A. SMEDBERG †.
F. d. Handlande Komm.-man.
Marieberg. F. 1856. † 27 aug.
Klitché: Aug. Sjöbergs Klitchestans, Gbg

* Data här nedan.

JOSEPH MÜLLER. Stud. i Paris 65, fil. dr i Leipzig 71, lär. v. Sjökrigsskolan 67, lekt. i franska spr. där 79-88. Bibliot. h. änkedrottin. Josephina 68-76, handsekr. 74. En av grund. av samf. "Alliance Française" i Stockh. 89, hederst. 10. Stadfullm. 93-07, led. av fattigv-nmd 98-05, ordf. i Allm. försörj.-inrätt. o. arb.-inrätt. 98-05, ordf. i asylerna f. husvilla 99-05, v. ordf. i utackord-byrán 02-03, led. av statist.-kont. 05-06, verkst. dir. för stift. Kon. Oscar I:s Minne sdn 76, stift. Josephinahemmet sdn 73. Förf. av språkvetenskapl. o. hist. arb. samt av art i Nord. Fam.-bok.

VILHELM MONTELL. Stud. 82, prästv. 86, kyrkoh. i Finska förs. i Stockh. sdn 02. Ordf. i Stockh. stadsmission, sekr. i Sv. miss.-sällsk. sdn 03, i Lappska miss. vännar, i Sällsk. Pro Fides skriftutskott.

CARL KULLGRÉN. Stud. 91, fil. lic. 1900, fil. dr. 04, doc. v. Stockh. högsk. 05, lär. v. Art.- o. Ing. högsk. 98-18, lekt. v. H. lärarutn. semin. 12-15, sdn sistn. år prof. i kemisk teknologi v. Tekn. högsk. Sakkunn. h. Tull- o. traktatomm. samt i Kontrollstyr. rör. denatureringsfrågor.

IVAR BROMAN. Stud. 90, med. lic. 99, med. dr. s. å., doc. i anat. o. his'ol. v. Lunds univ. s. å., e. o. prof. i anat. v. Upps. univ. 01, v. Lunds univ. 05, ord. sdn 09. Läk. v. Tulseboda hälsobr. 1900-03. Led. av Fysiogr. sällsk. Vetenskapsl. författare.

WILHELM HENRIQUES. Sdn 81 deläg. i läderexportfirman A. Magnus & C. ni i Göteborg. Stadsfullm. 98-14, v. ordf. i Spårvägsstyr. 99-07, ordf. 07-14, ordf. i förstärkta spårv.-styr. som anlade Göteborg. elektricitetsverk o. uppgj. stadens kontrakt m. Trollhättan. V. ordf. i Handelskamm. sdn 06, ordf. i Börssällsk. sdn 10. V. ordf. i styrelsa f. Göteborg. hypotekskassa, Nord. Handb.-banken, a-b. J. A. Pripp & Son, Trävaru-a-b. Dalarne, led. av styr. f. Allm. Sv. Elektr. a-b. i Västerås. Ordf. i styr. f. Göteborg. stads atbetarepens. 09-21. Förestånd. f. Mosaiska förs. sdn 99.

GUSTAF HALLGREN. Utg. fr. Chalmers tekn. inst. 77. En av föregångsmännen inom Bohuslänns ansjovisindustri. Flyttade 40 t. Gruvön, Värmland, där han start. trävaruaffär m. sågverk, hyvleri o. lådfabrik, som 19 uppgj. i Billeruds-koncernen. På sin tid urder många år ordf. i Gullholms och i Grums socknars komm.-st. m. Sdn 20 bosatt i Djursholm.

HANS MATTSOON. Sdn 92 deläg. i firman Gefle galosch- & skoförstj.-a-b. En av stift. av Gefle folkbank, dess ordf. 06-18 då banken uppgj. i Uppl. e. bank, v. ordf. i sistn. banks avd.-styr. På sin tid ordf. i Sko-o. läderbranchens fabr.- o. grossistförening.

CARL AUGUST EHRENSVÄRD. Uijtn. v. Flott. 78, komm.-kapt. 2. gr. 1900, 1. gr. 03, chef f. Sjöförs.-dep. komm. exp. 04-06, kommandör 05, varvschef i Karlskr. 06, statsråd o. chef f. Sjöförs.-dep. 07-10, konter amiral sistn. år, stat.-befälhav. i Stockh. 10-16, inspekt. ö. Flott. övn. t. sjöss 16-18, viceamiral 17, högste befälh. ö. kustflottan 19, befälhav. amiral o. stal.-befälh. i Karlskr. 19, avsk. fr. o. m. 17de sept. Led. av Krigsvet.-akad., hed.-led. av Öst.-mannasällsk. o. dess ordf., ordf. i dir. ö. Flott. pens.-kassa. — Komm. m. st. k. Sv.-O.

TELL SCHMIDT. Uijtn. v. Västg.-dals reg. 85, kapt. v. Gen.-staben 03, major där 06, v. Göta livg. 08, övliöjtn. v. Dalreg. 10, överste o. chef f. Vaxh. gren. reg. 13, överste o. chef f. Skarab. reg. 19, chef f. 5. Inf.-brig. s. å., generalmajor o. militärbefälh. på Gottl. sdn 22.

AXEL EKMAN. Stud. 87, hovr.-ex. 91, e. o. tj.-man i Arméförvalt. 92, aman. 97, rev. v. Arméförv. civ.-dep. byrå 01-07, krigsråd o. chef f. Arméförv. intend. dep. civ. byrå sdn 07. Led. av Oscars förs. kyrkoråd sdn 13.

ADOLF HAMILTON. Stud. 92, jur. utr. kand. 98, aman. i Civ.-dep. 01-06, i Domänstyr. 02-06, byråchef i Telegrafstyr. sdn 07, gen. dir. ställföreträd. sdn 16; ordf. i dir. ö. Telegr.-verkets pens.-anst. sdn 09, led. av dir. ö. K. Tat. pens.-inrätt. sdn 16. Sakkunn. i Finans.-dep. f. rev. av Stat. upphandl.-väis.

13-21, led. av kommunik. verk. lönekomm. 18-23, av dess lönenämnd sdn 19. Sv. omb. v. internat. telegr.-kongr. i Berlin 06, Lissabon 08, London 12, Riga 21. Sdn 05 ständig sekr. h. Hamiltonska sällskiftföreningen.

VIKTOR LANDÖRF. Stud. 84, fil. kand. 88, rekt. v. Motala ensk. lärov. 94-96, adj. i Borås 95, rektor v. Kristineh. realskola sdn 06. Stadsfullm. i Motala 95-96, i Kristineh. 09-16 o. sdn 18; v. ordf. 11-16, ordf. i drätselk. 12-19; led. av landstinget 16-19, av kyrkoråd sdn 13, av folkskolestyr. 11-12, dess v. ordf. 12, insp. f. elem.-skol. f. fl. 06-16, f. föreläs.-anst. 07-16; slöjdinsp. i sö. Älvsb. l. 03-07. Kontrollstyr. o. Just.-min. omb. sdn 12. Led. av Spritbol. styr. sdn 19.

NILS NYMAN. Stud. 93, fil. kand. 98, teoret.-teol. ex. 01, provär 01-02, adj. v. folkskolesemin. i Strängnäs 05, lektor där 18, rektor v. folkskolesemin. i Umeå sdn 13. Insp. f. föreläs.-fören. Minerva i Umeå o. Västerb. föreläs.-förb. 14, led. o. v. ordf. i Umeå folkskolestyr. 15, ordf. 20. Stadsfullm. 19, v. ordf. 23, ordf. i fullm. lönenmd 19-20.

OTTO JACOBSSON. Stud. 91, folkskollär.-ex. 95, ord. folkskollär. 1900, lär. v. folkskolesemin. 10-23. Lär. v. småskolesemin. i Växiö 98, förestånd. 02, rektor där sdn 11, därj. ord. ämneslär. där 23. Sakkunn. i Skolöverstyr. 19 o. 21, tf. led. av Skolöverstyr. 20 o. 21. På sin tid led. av Växiö stadfullm., drätselkamm., hälsovårdsnmd, pens.-nmd, egnahemsnmd (ordf.), folkskolestyr. (v. ordf.) ordf. i länets arbetsförmedl.-styr. Led. av styr. f. Värends egnahems a-b. sdn 10, verkst. dir. o. v. ordf. i styr. f. Byggn.-a-b. St. Sigfrid, sdn 17, ordf. i styr. f. Växiöfören. Egna Hem sdn 16. Sekr. o. kanslichef f. länets livsmed.-styr. o. jordbruksråd.

IVAR NORINDER. Stud. 92, med. lic. 01, ex. prov.-läk. i Hjortkvarn 03, i Lindsberg 09, prov.-läk. i Eskilstuna sdn 21. Ordf. i Lindsbergs drätselk. 15-18, stadsfullm. 19.

KRISTIAN AUGUST BERGSTRÖM. Legit. gymn.-dir. 92, egen praktik sdn 94, inneh. massage- o. sjukgymn.-inst. i Stockholm. Utg. fackskrifter.

EMIL OLSSON. Stud. 93, jur. utr. kand. 1900, e. o. not. i Svea hovr. s. å., anst. h. adv.-firman Tjernerd & Morssing i Stockholm 02-17, egen adv.-byrå där sdn 20. Verkst. dir. i a-b. Fören. Chokladfabr. 18-19.

GUSTAF GILLE. Vid Uppl. inf.-reg. musikkr. 87, serg. v. Skarab. reg. 94, anst. v. Skan.-dragonreg. 94-03, v. Göta art.-reg. 03, styckj. där 06, avg. 23. Grundl. 07 Sv. musikerförb. tidning Musikern o. är sdn dess red. Led. av Göteborg. symfoniorkester, styr.-led. i dess pens.-kassa.

THURE LILJEDAHL †. Efter utbildn. t. köpman egen firma i Motala 64 vilken omlattat en betydande affärsrörelse. Led. av stadfullm. fr. dess institt. t. 19, v. ordf. i länets hypot.-fören. 13-15, ordf. 16-19, mångårig styr.-led. i Ömsesid. brandförsäkr.-bol. Göta, en av stift. av nuv. systembol. i Motala o. dess styr.-ordf., ordf. i fattigv.-styr., led. o. kassaförvalt. i skolrådet, styr.-led. i Folkbanken, i Sv. hand.-bankens avd.-kont.

JOHAN WRETMAN †. Stud. 70, jur. utr. kand. 76, v. hyd. 79, stadsnot. v. Stockh. rådst.-r. 86, rådmann i Stockh. 95-17, ordf. å rådst.-r. 5 avd. 01, led. å rådst.-r. 1:a avd. o. Förmynd.-kamm. 05, v. ordf. 07. Omb.-man i Prästersk. änke- o. pupillkassa 87-12. Mångår. kyrkov. samt led. av kyrko- o. skolråd i Jakobs förs. i Sthlm.

JONAS NILSSON †. Övertog efter faderns död fädernsgården Höslinge, vars jordbruk, kvarn o. bränneri har betyd. uppriddt. Ordf. i Västra Götinge här. sparb. styr. sdn 06, styr.-led. i Sv. bränneriölk.-fören., skapare av Hälsöholms mek. verkstad o. styr.-led. där, led. av styrelsa f. Kapsyl- o. filfabr., a-b. Mattfabr., Upperuds valskvarn. På sin tid landstingsman. led. av Riksd. F. K. 95-98.

De nationalsocialistiska ledarna i Tyskland hade på årsdagen av slaget vid Sedan anordnat en festlighet i Nürnberg till "minne av den gamla värnkraften", där den gamla militarismen och monarkismen på allt sätt demonstrerades. Trupper paraderade, de gamla regementsfanorna buros av fanbärare i kungliga uniformer, en faninskription lydde "Für König und Vaterland", allt gick i den gamla stilen. Bland de närvarande märktes medlemmar av bayerska konungahuset, general Ludendorff och Hitler, den mångomtalade nationalsocialistledaren, som hittills haft den lilla egenheten att endast visa sig omgiven av en stark livvakt och med denna och andra åtgärder förhindrande fotografering av sin påstått viktiga person.

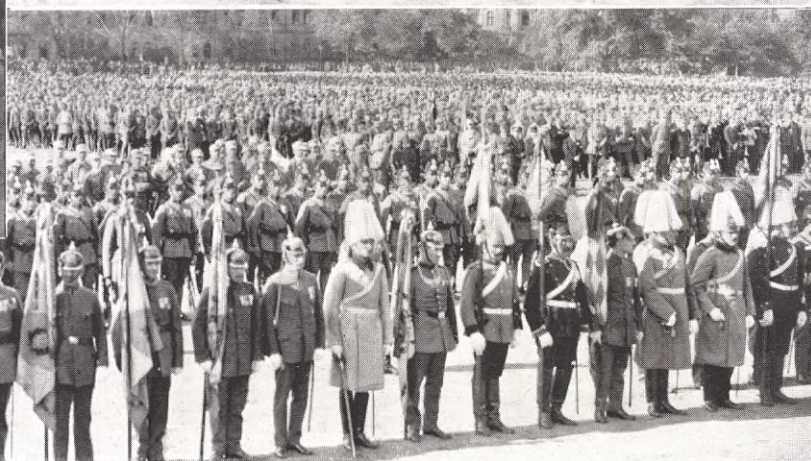
En gångtävlan mellan tvänne engelska parlamentsledamöter tilldrog sig nyligen stor uppmärksamhet. Mr Frank Gray, parlamentsrepresentant för Oxford, hade utfäst sig att i full infanterifältutrustning tävla med vilken som helst av samma ålder som han själv å distansen Banbury—Oxford eller vice versa. Utmaningen antogs av en annan parlamentsledamot, kapten Ainsworth, och de bägge herrarna startade den 27 augusti på sin gångtävlan å nära fyra svenska mil. Mr Gray segrade, men sjönk vid framkomsten till målet fullständigt samman.

Efter fotografier

Klithé Sjöberg, Gbg.

Vidst. bild t. h. EN GÅNGTÄVLAN LONDON—OXFORD MELLAN TVÅ ENGELSKA PARLAMENTSLEDAMÖTER, kapten Ainsworth och mr. Frank Gray. Striden gällde att på den 23 eng. mil långa vägen i full infanteripackning. Gray segrade avsvimnad och medtävlaren blev av läkare förbjuden fortsätta sedan han fullkomligt fallit ihop en mil från målet. Männe inte en och annan av våra medeldåders riksdagsfarbröder gjorde det bättre?

DE TYSKA NATIONALISTERNAS FIRA SEDAN-DAGEN MED POMP OCH STÅT. Överst t. v. Nationalisternas ledare ADOLF HITLER (1) som hittills icke låtit fotografera sig, och general LETTOW-VORBECK (2); T. h. Främst fr. v. General von Ludendorff, prins Ludwig Ferdinand av Bayern och amiral von Scheer; nederst: FÄLTGUDSTJÄNST på Deutsch-herren-Wiese i Nürnberg i närvaro av ca hundratusen personer.

Efter fotografier.

Klithé Sjöberg, Gbg.